

2 TIMOTI

Hini oma'-atan tay an libju

Chin nangtula-an Paul ay tay me-aggwa an tula' na ay Timoti, ja gawwa hija hichi pfuluchan ad Rome khapo hi khuna pangtudtuchugwan ay ni Ebanghelyon Kristo. Hi ayya Timoti ja gawwacha pay hichi ad Efesus an khun muntudtuchu hachi namati hichi.

Ay tay an tula' na ja cho-or hana inalin Paul an mangpappi-ah hi nomnom ta anuhan Timoti an mangaskasaba, ja atona pay hana uchumna an tamu an inalin Apo Jos hi atona, anong un gwa hana mamapa'-i ay hija ja hana achi mangapfulut ay ni ituchu na. Empanomnom na khu ay Timoti hana napukhit an at-aton chi tatakhu nu umali chin ang-angonoh chi arkhaw. Intukhuna an chu'khon Timoti an amin chi napukhit ja achi i midchum hana munhahapit hi ma-id chi poot na an achi omepachenor ay Apo Jos, ta unaot aton hini tamun chi manudtuchu, ta ituchu na hana umannung an narpu ay Apo Jos.

Anilan Paul an achi mapfajag hot patajon cha hija, hijaot una inali ay Timoti ta umali gwot an manggwangar ay hija (4:6).

---

1 ¹ Ha-in hi Paul an numpfalin hi apostol Kristo Hesus, ti hitay chi podhon Apo Jos, ta honakhona' an i mangpa-innila ay ni amatan chi pi'takhuwan an inalin Apo Jos hi michat hana nidchum ay Kristo Hesus.

² Tayya an muntula-a' ay he-a Timoti an podpodho' an empfalay u hi pammati. Hi Jos Ama ja hi Kristo Hesus an Apo ta-o chi mangkhohkhohan ja munnignikha ay he-a ja mangchat hi pomhochan ni pi'takhuwam.

**Khokhotan Timoti hana
umannung an tudtuchu**

³ Maphod hitay konsensia' an munserbi ay Apo Jos amat chin a-ammod mi an Hudju. A-arkha-arkhaw ja lapfi ja khuna' munyaman ay tay Jos hi pangekhalalakha' ay he-a. ⁴ Khun u khu nomnomnomon chin khun mu kumilaan chin nunhijanan ta, ja tan achi anhan hitay ingoho' an mannig ay he-a ta mehamad hi uja' pun-an-anlaan.

⁵ Anila' an nahamad hini pammatim. Ja achiya' munharhalinchugwa an hini pammatim ja amat chin pammatin apom an hi Lois ja hi inam an hi Eunice, chicha an nahnahun an namati.

⁶ Hijaot un u allon ay he-a ta pachot-anam an mangusar ay ni na-ispirituwan an apfalinan an inchat Apo Jos chin nangeh-aa' ay tay ngamoy u hi nangkhalalakha' ay he-a. ⁷ Achi a toma-ot an mangat ay tay apfalinam, ti hini Espiritu Santo an impa-alin Apo Jos ay chita-o ja pfu-un ta-ot chi ichat na, an ichat nay apfalinan an munserbi ay Apo Jos ja an mamhod hi ibpfah takhu, ja an mangpa-ennongan an amin hi pe'-at.

⁸ Hotti achi a pfuma-in an manihtikhuwan ay Apo Hesus, ja achiya' khu ipfa-in ay tay nipfapfallucha' khapo hi punserbiya' ay hija. Khapo ay ni pfi-ah an ichat Apo Jos ja un mu gwot anuhan an mi'likhat hay

hana likhat an khun ta-o hortapon khapo hi khun ta-o puntudtuchugwan ay tay Ebanghelyo. ⁹ Hi Apo Jos chi nanakhu ja nangajakhan ay chita-o an mi'takhu an me'-annolot ay ni penhod na. Hitay ja pfu-un khapo hi hay i ta-o enat muti khapo ta nenomnom Apo Jos an nangkhohkhohan ay chita-o. Ti chin agkhuy pay narmugwan tay lota ja implanon Apo Jos an mangpatikhaw hi khohkhoh na ay chita-o khapo ay Kristo Hesus. ¹⁰ Ja umannung an impatikhaw nay khohkhoh na ad ugwani, ti immali hi Kristo Hesus an nanakhu ay chita-o. Enapfak nay apfalinan chi patoy ja impa-innila na an hana tatakhu an mamati ay ni Ebanghelyo ja magwachaan cha hi pi'takhuwan an ma-id chi pogpogna. ¹¹ Ja piniliya' ay Apo Jos an numpfalin hi apostol ja manudtuchu ja mangkasaba ay tay Ebanghelyo. ¹² Hitay chi khapo na hi khun u panortapan hato cho-or likhat, Muti achiya' pfuma-in, ti anila' hi Hesu Kristo an pinati' ja achiya' munharhalinchugwa an gway apfalinana an manalimun hana impulung na ay ha-in ingkhana ay ni arkhaw an pumpfangngachana.

¹³ Hana nehamad an tudtuchu an chengngor mu ay ha-in ja hijay pangpatnucham ay ni atom an muntudtuchu. Ja khun mu ipatikhaw hini amatan chi pammati ja pamhod an gwacha ay chita-o khapo hi i ta-o

ne'-oh-ohhaan ay Kristo Hesus. 14 Hini apfalinan ni Espiritu Santo an gwacha ay chita-o chi tomolong ay he-a ta halimunam hana nehamad an tudtuchu an impulang Apo Jos ay he-a, ta achi la-ahna ja i nahukatan.

15 Anilam an cho-or hana namati hina ad Asia an nan-ug ay ha-in, nidchum cha Figelus ja hi Hermogenes. 16 Muti hi Onesiforus ja hi Apo Jos chi mangkhohkhohan ay chicha an pamilya. Ti hijay khun uma-umali an manggwangar ja mangpa-anla ay ha-in ja achi na ipfa-in hitay nipfapfallucha'. 17 Ti chin immaliyana heto ad Rome ja ingkhimoh na an maningit ay tay nipfapfallucha' ingkhana hi emmamad na an nannig ay ha-in. 18 Ja anilam khu an amin hana enat Onesiforus an temmolong ad Efesus. Hotti hi adni' Apo Jos chi mangkhohkhohan ay hija ay ni umali an punhugijan chi tatakhu.

Hini madpor an hinchalon Apo Hesus

2 ¹ He-a Timoti an empfalay u hi pammati, mahapor an pfumi-ah a khapo ay ni khohkhoh Kristo Hesus. ² Hato chengngor mu an intudtuchu' an khun tihtikhuwan hachi cho-or an tatakhu, ja ipa-innilam hana mapagtarkan an namati ta chicha khu chi manuchugwan hana uchumna.

³ Mi'-anuh a koma an mangedpor hi likhat an umali ay

chita-o an namati ay Kristo Hesus an amat ay ni aton chi hinchalo an mangedpor an amin hi i na hortapon. ⁴ Ti ma-id hinchalo hi mangat hi tamun chi sibiliyan, ti hini tamun chi hinchalo chi pachot-anana an omepachenor ay ni apo na.

⁵ Amat ay ni mi'-uk-ukkit an achi na ma-ala hini lagpfu na an emmapfak nu achi na ep-ephod an unuchon hini urchin chi mi'-uk-ukkit. ⁶ Amat hina khu ay ni mangkhikhimoh an muntamu an hija chi mahhun an mangala ay ni pfungan ni inliya' na.

⁷ Hato an inali' ay he-a ja ep-ephod mu an nomnomon, ti hi Apo Hesus chi tomolong ay he-a ta annilaom hini podhona an ipa-innila.

⁸ Achim alichuwan hi Hesu Kristo an holag Ari David, an natoy ja nummahu. Hijah tay hini Ebanghelyo an khun u ekasaba. ⁹ Khapo hi pangtudtuchugwa' ay tay Ebanghelyo ja tayya an mapalikhata' ja

nangfangelengana' an amat hana i khun pomatoy. Muti anong una' aton heto, ja hitay hapit Apo Jos ja un chah chamchama mapfangelengan?

¹⁰ Hijaot un u anuhan an amin hato likhat an horhortapon khapo hana tatakhu an pinilin Apo Jos ta gway aton cha an mi'takhu khapo hi ne'-oh-ohhaan cha ay Kristo Hesus ta magwachaan cha hi mapmaphod an pi'takhuwan ad

langit hi ma-id chi pogpogna.
 11 Umannung hitay nitula' an
 allona hi,

Nidchum ta-o ayya an
 ne-etoy ay Kristo chin
 natajana,
 ja mi'takhu ta-o khu ay hija
 hichi ad langit.

12 Nu anuhan ta-o an amin chi
 likhat
 ja midchum ta-o ay hija an
 mun-ap-apo.

Muti ehaot ta-o ayya hini
 nidchuman ta-o ay hija,
 ja ehaot chita-o ay ni arkhaw
 an panugijan Apo Jos ay
 chita-o.

13 Nu achi ta-o mamati ay hija,
 ja munchochodcha an
 mapagtarkan hija,
 ti achi mapfalin an i na
 ehalla hini inali na.

Hini maphod an ministron Apo Jos

14 Khun mu epanomnom hay
 hato hana tatakhu khapo ay Apo
 Jos ta achi angkhay hay haphapit
 an ma-id chi poot na hon i cha
 nunhohongngilan, ti ma-id chi
 hay itolong na, an una pa'-iyon
 hini pammatin hana
 munchochongngor. 15 Muti he-a
 ja un mu gwot ehemad an
 ep-ephod an ituchu hitay
 umannung an Hapit Apo Jos. Hot
 ma-apfulut a an amat hi takhu an
 khun muntamu an ma-id
 pfuma-inana nu ngachah ni tamu
 an khuna pe'pe'-at. 16 Achi a

Khun muntula' hi Paul hi nipfapfalluchana

i mimidchum hana tatakhu an un
 cha munhaphapit hana ma-id
 herpfi na ay Apo Jos. Ma-id
 itolong na, ti unaagkhu
 i-achawwi chi tatakhu ay ni
 penhod Apo Jos. 17 Hana khun
 cha ituchu ja amat hi chokkhoh
 an lomo'lo' an amin heto achor.
 Nidchum cha Himeneus ay
 Filetus an khun muntuchu hi
 amat heto. 18 Immachawwi cha
 ay ni umannung an tudtuchu ti
 allon cha hi napfalin anu hini
 amahuwan chi namati. Ja hitay
 hini chimmalat an napa'-i hini
 pammatin chi uchumna. 19 Muti
 anong un gway muntudtuchu hi
 nehahalla, ja hitay ayya Hapit
 Apo Jos ja nehamad. Ti
 mipadchung hi nehamad an
 pfato an epognachan chi pfalay,
 ja hitay an pfato ja gwa han
 nitula' an allonay, "Hi Apo Jos ja
 anila na hana tatakhu na."^a Ja

^a 2:19 Numbers 16:5

inali na khu hi, “Hini mangali hi namati ay Apo Jos ja mahapor an chu'khona an amin hana napukhit.”

²⁰ Ay ni pfallay chi pfa'nang ja gwacha hana pengkhan ja malokong an pfallitu' ja khampfang chi apja na, ja gwacha khu hana napa-ot an ajiw, ja gwacha hana lotay apja na. Hay hana napfarpfalor ja ma-usar hi nahamad an khagwong, ja hana uchumna ja ma-usar hi kompormi an khagwong. ²¹ Amat heto chi aton Apo Jos hi tatakhu. Hana tatakhu an umachawwi hana napukhit an ugali hot gwacha han napfalor an pangusaran cha ay Apo Jos, ti me-anag ja nehahagkhana cha an ma-usar ta aton cha hana maphod an epa-at Apo Jos. ²² Hotti chu'khom hana napukhit an podpodhon chi ungunga an khun at-aton, ta un mu gwot pachot-anan hini magpong an pi'takhuwan ja hana mangpaphod ay ni pammatim. Ja pachot-anam an mamhod hi uchumna an tatakhu, ja hapulom hini pun-oh-ohhaan ju an namati. Midchum a hana khun munhochor ay Apo Jos an maleneh chi nomnom cha. ²³ Achim chodchonglon hana ma-id chi poot na an khun hapihapiton hana tatakhu an ma-id anila cha, ti mangchat hi punhohongngilan. ²⁴ Ti hini khun munserbi ay Apo Hesus ja achi khun me'hohongnger, ta unaot nignikhaon hana tatakhu. Nala-eng an manudtuchu ja

na-anuh. ²⁵ Ep-ephod na an manudtuchugwan hana pumapa'-i ay tay nahamad an tudtuchu, ta alamadni' ja lomanon Apo Jos hini nomnom cha, ta chu'khon cha hana pfahor cha ja ni'-innila cha hini umannung an tudtuchu. ²⁶ Nu amat heto hot mipfu-aan cha ay ni enat Satanas an namalud ay chicha ta aton cha hini penhod na.

Hana ma'ma-at ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw

3 ¹ Mahapor an ma-awatam an ay ni ang-angonoh chi ar-arkhaw ja gwacha han umali an timpo an munnaud chi likhat. ² Ti hay ugalin chi tatakhu ja hini achor chay nomnomon cha ja angkhay, ja un hay pela' chi mun-o-onan ay ni nomnom cha, ja mumpa-akhaja cha ja hini achor chay padayawan cha. Pahigwon cha hana ibpfa chah tatakhu, ja achi cha ekhongahan chi ammod cha. Ma-id anila cha an munyaman, ja achi cha unuchon hini penhod Apo Jos. ³ Hen-a-amma ja hin-i-inna ja achi cha mumpepennohhochan, ja achi cha mumpepennakawan. Munhapit cha hi napukhit hi ibpfa chah tatakhu. Ja un cha ngumanu ja mun-apfungot cha. Ja pfuhulon chay maphod. ⁴ Pililipput cha ja un cha achi matukhun ja epa-akhaja chay achor cha. Ja un hay na-inlubungan an an-anla chi podpodhon cha, an pfu-un hi Apo Jos. ⁵ Uchumna ja

ipatpatikhaw cha an khun cha mundayaw ay Apo Jos, muti achi cha apfuluton hini apfalinan Apo Jos an munloman hana napukhit an ugali cha. Achi a mimidchum hana amat heto an tatakhu.

⁶ Uchumna ja umuy cha hana pfarpfalay ta ar-alo-on cha hana pfinapfai ta pattiyon cha hana nehahalla an khun cha itudtuchu. Gwa hachi pfinapfai an nalaka cha an ma-allilaw, hana ma-id nomnom na an nakhakha-utan hi pfahor, hot makhujud cha an mangat hana napukhit an podhon chi achor. ⁷ Podpodhon hato pfinapfai an achalon hay khun cha ituchu, ja achi cha imatunan hini umannung an tudtuchu ta hija koma chi khokhotan cha. ⁸ Ja hato an khun mangallilaw hay hana pfinapfai ja nehahalla hini nomnom cha. Khemhon chaot ja hitay an ipatpatikhaw cha an pammati ja ma-id inherpfi na ay Apo Jos. Ti mipfuhur ay ni umannung an tudtuchun Apo Jos, an amat ay cha Janes ja hi Jambres an kemmontra ay Moses. ⁹ Muti achi munchochodcha hitay i cha khun pamarpfalijan hi tatakhu, ti ma-annila chamchama an ma-id nomnom cha an amat cha ay Janes ja hi Jambres.

Mapalikhatan hana umunud ay Kristo

¹⁰ Muti ay he-a Timoti, ja inannilam chi oma'-atan chin intudtuchu' ja hay oma'-atan chi ugali' ja hay panggep u ay tay

pi'takhuwa'. Ja anilam khu hini oma'-atan chi hay pammati' ja anuh u ja pamhod u hi ibpfah tatakhu, ja hini nangedpola' hi likhat. ¹¹ Ti cho-or hana uja' napalikhatan an amat chin na-at ay ha-in hichi ad Antokya ja ad Ikonium ja ad Listra. Muti anong un amat heto chi likhat hi uja' henortap ja hi chamchama Apo Jos chi nanalimun ay ha-in. ¹² Ja pfu-un ha-in ja angkhay chi munlikhat hi amat heto, ti an amin hana mamhod an mi'takhu hi maphod khapo hi pammati cha ay Kristo Hesus ja palikhaton hachi papadchung cha an takhu. ¹³ Ja hana tatakhu an khun mangat hi napukhit an khun mangallilaw hana i-ibpfa cha an tatakhu, ja khun cha omala, ja ikhimoh cha an i mangallilaw hi tatakhu an amat ay chicha an khun ma-allilaw. ¹⁴ Muti he-a ayya ja khokhotam hana umannung an enad-achar mu an pinatim, ti anilam hana nangitudtuchu ay he-a hay hato. ¹⁵ Ja nomnomom an nete-a chin a-ung-ungngam ja ina'-annilam hato an impatula' Apo Jos an hijay nangpadchong ay ni nomnom mu ta mi'takhu a khapo ay ni pammatim ay Kristo Hesus. ¹⁶ An amin hato an nitula' an Hapit Apo Jos ja hijay narpugwana, ja ma-usar hi puntuchugwan hi umannung, ja panginnilaan nu gway pfimmahulan. Hijay manukhun ta mahukatan hana napukhit an ugali, ja hijay mangtuchu ay ni oma'-atan chi magpong an

pi'takhuwan, ¹⁷ ta chita-o an khun munserbi ay Apo Jos ja ma-id chi i ta-o akuchangan ta un ta-o koma mehahagkhana an mangat an amin hi maphod.

Cho-or hana man-ug ay ni umannung an tudtuchu

4 ¹ Allo' ay he-a Timoti, an unuchom hitay itukhun u khapo ay Apo Jos ja hi Kristo Hesus an manugi an amin hi tatakhu, hana mamattakhu ja anong un hana nun-a-atoy. Hay pangalla' ay tay ja nehnot chin pumpfangngachan Hesu Kristo an mun-ap-apo. ² Hotti mehahagkhana a an amin hi timpo an mangkaskasaba ay tay Hapit Apo Jos, podhon cha man an chonglon wenno achi cha. Ja ipa-innilam ay chicha ta gwa ayya chi hay nehallaan ja pfimmahulan cha ja chu'khon cha. Ipapfi-ah mu chicha an mangat hi maphod. Ep-ephod mu an mangpatikhaw hi hay anuh mu an manudtuchu ay chicha. ³ Ti umali han timpo an achi podhon hana tatakhu an chonglon hana nehamad an tudtuchu. Ja khapo ta podhon cha an aton hana napukhit an nitanum ay ni nomnom cha, ja ajakhan cha hana cho-or an mangtudtuchu hi nehahalla an hija hini podhon cha an chonglon. ⁴ Hotti khun cha himpo'-iton ay ni umannung an tudtuchu ta hay agkhu chonglon cha ja hana nehahalla an hudhud chi tatakhu chin nahop. ⁵ Muti he-a ja mahapor an

pa-ennongam. Nu umali chi likhat ja anuham. Ja etortoloy mu gwot an mangtuchu ay tay Ebanghelyo ja pa-ennongam an mangat ay tay tamu an inalin Apo Jos an atom.

⁶ Ti tan ha-in ja nakhajuhan hini timpo an pa-idatuna'. Hotti nehnot tatagwa chin arkhaw an panayna' ay tay pi'takhuwan heto lota. ⁷ Ja nu ipadchung u hini enat u an nunserbi ay Apo Jos hi uk-ukkit, ja enhehemad u an ni'-uk-ukkit ingkhanah empa-opoh u. Ja enep-ephod u an inunud hana umannung an tudtuchu an pinati ta-o ja hinalimuna' ta agkhu y narnarman. ⁸ Hotti ad ugwani ja anila' an gwacha hini hahadcho' an linagpfu' an ichat Apo Jos an magpong an hugi ay ni arkhaw an Panugijana hi tatakhu. Ja pfu-un ha-in ja angkhay chi michatan hi linagpfu muti midchum an amin hana munhohhood hi pumpfangngachan Hesu Kristo.

Hana empfokhan Paul ay Timoti

⁹ Achi a adni' amat hina ta umali a gwot heto ta gway pun-ibpfa'. ¹⁰ Ti tayya an tene-a-ana' ay Demas ja empacheh naagkhu an immuy ad Tesalonika, ti nahiway hay hana ma-amnagwan ay tay lota. Ja hi Kreskens ja immuy ad Galatia ta hichi punserbiyana ay Apo Jos. Ja amat hina khu ay Titus an immuy ad Dalmatia. ¹¹ Ja tan un hi Luke ja angkhay chi gwahto an pun-i-ibpfa'. Umali a ayya ja

initnud mu hi Mark ti cho-or chi ma-itolong na ay tay tamu' heto. **12** Ti tan hennag u khu hi Tikikus an immuy ad Efesus. **13** Achim alichuwan ta alaom chin oha an lopfong u an gwa hichi pfallay Karpus ad Troas. Pi'-ugnam khu hana libju ja panga-ahim ta pe'-alam hana nalolo-ot an lalat.

14 Hi Alexander an oha an khun munluchit ja munnaud an napukhit hana enat na ay ha-in. Muti hi Apo Jos chi nangamong hi mangdusa ay hija khapo hay hato an ena-enat na. **15** Hotti khun mu tikhan hitay an takhu, ti impapati na mangkay an mama'-i hana khun mi itudtuchu.

16 Chin pengpenghan chi ija' nanumarjaan ja ma-id oh-ohha hi nangeta'chokhan ay ha-in, ti an amin cha ja tenaynana'. Alom adni' ja pakawanon Apo Jos hitay an enat cha. **17** Muti anong un amat heto chi enat cha ay ha-in ja hi Apo Jos chamchama ja agkhuja' tene-a-an. Ja una'

gwort impapfi-ah ta gway enat u an nanghakhujahid an nangituchu ay tay Hapit Apo Jos hachi cho-or an tatakhu an Hentil. Ja energwanga' khu hana atattata-ot an likhat. **18** Anila' an hi Apo Jos ja ergwanga' an amin hana napukhit an ma'ma-at ingkhana chin pang-ajana' ay ni Pun-ap-apugwana ad langit. Hijay madaydayaw hi ma-id chi poppogna. Amen.

19 Pakumustaam cha Priscila ja hi Akila, ja hi khu Onesiforus ja hini pamilya na. **20** Hi Erastus ja nuntaynan hichi ad Korinto ja tenayna' khu hi Trofimus ad Miletus, ti nunchokhoh. **21** Nu mapfalin ja umali a gwot ja un machakngan chin ahitungnin. Kumusta a anu an allon cha Eubulus, Pudens, Linus ja hi Claudia ja an amin hato akhi ta-o an namati.

22 Hi Apo Jos chi gwa ay he-a, Timoti, ja mangkhohkhohan ay cha'ju an amin.